Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Kaip renkami vietos valdžios institucijų nariai

Parengė Būsto, vietos valdžios ir paveldo departamentas

gov.ie/housing

1. Vietos valdžios struktūra ir narystė joje 3
2. Teisė dalyvauti rinkimuose 3
3. Kas gali balsuoti vietos rinkimuose? 4
4. Rinkėjų sąrašas 5
5. Alternatyvi balsavimo tvarka 6
5.1 Balsuojančių paštu rinkėjų sąrašas 6
5.2 Specialiųjų poreikių turinčių rinkėjų sąrašas 7
6. Kada rengiami vietos rinkimai? 8
7. Kaip organizuojami rinkimai? 9
8. Kandidatų iškėlimas 9
9. Rinkimai 10
10. Balsavimas 10
11. Balsų skaičiavimas 12
12. Rinkimų rezultatai 14
13. Pareiškimas teismui 15
14. Pirmininkas / meras 15
15. Atsitiktinės laisvos vietos 15
16. Išlaidos ir parama 15
17. Vietos rinkimų teisė 17
18. Kiti lankstinukai 17

1. Vietos valdžios struktūra ir narystė joje

Po 2019 m. vietos valdžios rinkimų Airijoje bus 31 vietos valdžios institucija su 949 išrinktais nariais:

	31 vietos valdžios institucijos	949 biedri
Grafysčių tarybos	26	765
Miestų tarybos	3	112
Miestų ir grafysčių tarybos	2	72

Grafysčių tarybos yra atsakingos už vietos valdžią 26 administracinėse grafystėse (yra 24 geografinės grafystės, įskaitant Dublino grafystę, kuri padalyta į tris administracines grafystes).

Miestų tarybos yra atsakingos už vietos valdžią Dubline, Korke (Cork) ir Galvėjuje (Galway).

Miesto ir grafystės tarybos yra atsakingos už Limeriko ir Voterfordo miestų ir grafysčių teritorijų vietos valdžią.

2. Teisė dalyvauti rinkimuose

Kiekvienas Airijos pilietis arba nuolat šioje šalyje gyvenantis asmuo, sulaukęs 18 metų amžiaus ir nepraradęs teisės dalyvauti rinkimuose dėl žemiau išvardytų priežasčių, gali dalyvauti rinkimuose į vietos valdžią arba būti vėliau į ją paskirtas:

Diskvalifikavimo

- jei asmuo yra Europos Bendrijų komisijų narys;
- jei asmuo yra Europos Parlamento narys;

- jei asmuo yra Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teisėjas, generalinis advokatas ar sekretorius;
- jei asmuo yra Europos Bendrijų Audito Rūmų narys;
- jei asmuo yra „Dáil Éireann“ ar „Seanad Éireann“ narys;
- jei asmuo yra pagal Konstituciją paskirtas teisėjas ar vyriausiasis inspektorius ir auditorius;
- jei asmuo yra „Garda Síochána“ narys ar nuolatinis gynybos pajėgų narys;
- jei asmuo yra valstybės pareigūnas, kuriam aiškiai leista būti vietos valdžios nariu jo ten neįdarbinant;
- jei asmuo dirba vietos valdžioje ir neturi reikiamos įdarbinimo klasės, pareigų ar rango, teisėtai priskirto pagal 2001 m. Vietos valdžios įstatymo 161(1)(b) punktą;
- jei asmuo dirba Visuomenės sveikatos tarnyboje ir turi kategoriją arba eiti pareigas yra paskirtas Sveikatos ir vaikų ministerijos įsakymu;
- jei asmuo atlieka ilgesnio nei šešių mėnesių laikotarpio įkalinimo nuosprendį, paskirtą kompetentingos jurisdikcijos valstybinio teismo;
- jei asmuo nesumoka vietos valdžios buhalterijos auditoriaus jam paskirtos ar papildomai pridėtos mokesčių sumos ar jos dalies;
- jei asmuo nevykdo kompetentingos jurisdikcijos teismo galutinio sprendimo, nurodančio sumokėti piniginę skolą vietos valdžiai;
- jei asmuo yra pripažintas kaltu arba po apeliacijos buvo patvirtintas apkaltinamasis nuosprendis dėl nusikaltimo, susijusio su bet kuriuo iš šių –
  - (i) apgaulingais ar nesąžiningais sandoriais, paveikiančiais vietos valdžią,
  - (ii) korumpuota veikla,
  - (iii) veiklos, kurią vykdyti atimta teisė, vykdymas.

3. Kas gali balsuoti vietos rinkimuose?

Vietos valdžią renka daugiau nei 3.5 milijonai rinkėjų. Bendrai kiekvienas 18 metų amžiaus sulaukęs asmuo toje rinkimų vietoje, kurioje gyvena, gali būti registruojamas vietos valdžios rinkėjų sąraše. Balsuojant vietos rinkimuose pilietybė nėra privaloma. Apskritai rinkimų dieną žmonės balsuoti ateina į vietos rinkimų apylinkę.

4. Rinkėjų sąrašas

Rinkėjų registrą nuolat tvarko registravimo institucijos (grafystės, miestų ir miestų bei grafysčių tarybos, kurios pagal rinkimų įstatymus atlieka registravimo institucijų vaidmenį). Jų vaidmuo yra prireikus įtraukti, pašalinti ar atnaujinti duomenis, kad būtų užtikrintas išsamus ir tikslus rinkėjų registras. Registracijos institucijos taip pat privalo paskelbti galiojantį registrą prieš rinkimų įvykį.. Kiekvienas, esantis rinkėjų sąraše, gali balsuoti vietos rinkimuose. Asmenys, prie kurių pavardžių parašyta raidė „L“, gali balsuoti tik vietos rinkimuose.

Asmenys, turintys teisę balsuoti vietos rinkimuose, kurie nėra įtraukti į registrą arba kurių registracijos duomenys yra pasenę, gali užsiregistruoti arba atnaujinti duomenis tiesiogiai registracijos institucijoje, kurioje jie paprastai gyvena, pateikdami formą arba internetu adresu www.checktheregister.ie. Norint, kad prašymas įregistruoti arba atnaujinti duomenis registre būtų svarstomas per vietos rinkimus, jis turi būti gautas likus ne mažiau kaip 15 dienų iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas). Prašymams balsuoti paštu ir specialiesiems balsavimams taikomos skirtingos galutinės datos - žr. 5.1 ir 5.2 punktus. Paraiška, gauta 14-ą dieną iki balsavimo dienos arba vėliau, bus svarstoma tik po balsavimo dienos.

Jei paraiškos negalima užpildyti internetu arba jei asmuo pageidauja pateikti popierinę formą, atitinkamas formas galima atsisiųsti iš interneto svetainės www.checktheregister.ie arba paprašyti registracijos institucijos.

Jei asmuo gyvena Dubline ir turi patvirtintą „MyGovID“, jis taip pat gali susisiekti su savo registracijos institucija per www.voter.ie.

Atitinkama registravimo institucija išnagrinės ir priims sprendimą dėl kiekvieno prašymo įregistruoti arba atnaujinti duomenis kuo greičiau, o jei prašymas bus atmestas, asmeniui bus pranešta apie to priežastis ir jo teisę apskųsti sprendimą apylinkės registratoriui.

Rinkėjas gali apskųsti registracijos institucijos sprendimus apylinkės registratoriui. Paprastai apeliacija turi būti pateikta per 4 savaites nuo registracijos institucijos sprendimo priėmimo dienos, tačiau, jei nustatyta rinkimų diena, šis terminas pasikeičia.

Kuo greičiau po to, kai nustatoma rinkimų data, apygardos registratorius turi viešai paskelbti paskutines apeliacijų dėl to konkretaus rinkimų įvykio priėmimo datas; balsavimo paštu arba specialaus balsavimo atveju tai turi būti padaryta ne vėliau kaip po 2 dienų nuo paskutinės paraiškos pateikimo dienos.

Daugiau informacijos apie rinkėjų registrą rasite atskirame lankstinuke „Rinkėjų registras“, kurį rasite šios serijos leidinyje Departamento interneto svetainėje (www.gov.ie/housing).

5. Alternatyvi balsavimo tvarka

Paprastai rinkėjai balsuoja asmeniškai savo rinkimų apylinkėje, tačiau tam tikromis aplinkybėmis galima rinktis alternatyvią balsavimo tvarką.

5.1 Balsuojančių paštu rinkėjų sąrašas

Registravimo tarnybos parengia balsuojančių paštu rinkėjų sąrašą, kuris papildo rinkėjų sąrašą. Prašymams balsuoti paštu pateikti reikia tam tikros papildomos informacijos, dokumentų ar patvirtinimų - reikalavimai priklauso nuo prašymo priežasties ir yra nurodyti atitinkamoje prašymo formoje.

Kaip paštu balsuojantys rinkėjai **turi būti registruojami**:

- visu etatu dirbantys gynybos pajėgų nariai – gyvenantieji kareivinėse gali būti registruoti kareivinių arba namų adresu;
- Airijos diplomatai, atliekantys tarnybą užsienyje, ir jų žmonos / partnerės – jie yra registruojami namų Airijoje adresu.

Teikti paraiškas, kad būtų užregistruoti kaip balsuojantys paštu rinkėjai, **taip pat gali** šioms kategorijoms priklausantys asmenys:

- „Garda Síochána“ (policijos pajėgų) nariai;
- asmenys, gyvenantys namuose ir negalintys atvykti į balsavimo vietą dėl ligos ar fizinės negalios;
- asmenims, kurių profesija gali sutrukdyti jiems rinkimų dieną balsuoti vietos rinkimų apylinkėje, įskaitant namuose registruotus dieninių studijų studentus, kurie gyvena kitur, o mokosi valstybės švietimo įstaigoje(pagal šią tvarką rinkėjui į namus siunčiamas balsavimo biuletenis, kuris turi pasirūpinti, kad jo tapatybės

deklaraciją paliudytų Garda, prieš pažymėdamas balsavimo biuletenį ir paštu grąžindamas jį balsavusiam pareigūnui);

- rinkėjai, negalintys balsuoti savo balsavimo vietoje dėl teismo sprendimu pagrįsto įkalinimo;
- tam tikras rinkimų personalas, dirbantis rinkimų apylinkėje, esančioje ne toje rinkimų apygardoje, kurioje jie gyvena; ir
- asmenys, kurie mano, kad jų arba jų namų ūkio narių saugumui kiltų pavojus, jei būtų paskelbta jų pavardė ir adresas, gali prašyti būti anoniminiais rinkėjais - tokie rinkėjai gali balsuoti tik paštu.

Prašymą įtraukti į rinkėjų sąrašą paštu galima pateikti bet kuriuo metu, kai rinkėjas turi teisę būti įtrauktas į rinkėjų sąrašą paštu, tačiau vėliausia paraiškų dėl balsavimo paštu dėl konkretaus rinkimų įvykio priėmimo data yra -

- dvi dienos po „Dáil“ paleidimo dienos, jei vyksta visuotiniai rinkimai;
- ir dvi dienos po balsavimo dienos įsakymo paskelbimo rengiantis „Dáil“ išankstiniams rinkimams
- prezidento, Europos Parlamento, vietos valdžios rinkimų ar referendumo atveju registracijos institucija turi gauti prašymą likus ne mažiau kaip dvidešimt dviem dienoms iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas).

Jei paraiška gaunama po šio termino, ji neturės jokios įtakos tam rinkimų įvykiui.

Kuo greičiau po to, kai bus nustatyta rinkimų data, apygardos sekretorius nustatys paskutinę apeliacijos dėl to konkretaus rinkimų įvykio priėmimo datą, kuri balsavimo paštu atveju bus ne trumpesnė kaip 2 dienos po paskutinės paraiškos pateikimo dienos.

Rinkėjas, kuris buvo užregistruotas kaip balsuojantis paštu, gali balsuoti tik paštu ir negali balsuoti balsavimo vietoje.

5.2 Specialiųjų poreikių turinčių rinkėjų sąrašas

Registracijos institucijos taip pat sudaro specialiųjų rinkėjų sąrašą, į kurį įtraukiami rinkėjai, sergantys liga ar turintys negalią, dėl kurios negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, ir gyvenantys ligoninėse, slaugos namuose, psichikos sveikatos įstaigose ar panašiose institucijose, kurie nori balsuoti šiose vietose. Jei prašymas pateikiamas

pirmą kartą, prie jo turi būti pridėta registruoto praktikuojančio gydytojo (pvz., bendrosios praktikos gydytojo) pažyma.

Prašymas gali būti pateiktas bet kuriuo metu, kai rinkėjas turi teisę būti įrašytas į specialųjį rinkėjų sąrašą, tačiau vėliausia paraiškų dėl specialaus balsavimo dėl konkretaus rinkimų įvykio priėmimo data yra -

- dvi dienos po „Dáil“ paleidimo dienos, jei vyksta visuotiniai rinkimai;
- ir dvi dienos po balsavimo dienos įsakymo paskelbimo rengiantis „Dáil“ išankstiniams rinkimams
- prezidento, Europos Parlamento, vietos valdžios rinkimų ar referendumo atveju registracijos institucija turi gauti prašymą likus ne mažiau kaip dvidešimt dviem dienoms iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas).

Jei paraiška gaunama po šio termino, ji neturės jokios įtakos tam rinkimų įvykiui.

Kuo greičiau po to, kai bus nustatyta rinkimų įvykio data, apygardos registratorius nustatys paskutinę apeliacijos dėl to konkretaus rinkimų įvykio priėmimo datą; specialiųjų balsavimų atveju tai bus ne vėliau kaip 2 dienomis vėliau nei paskutinė paraiškos pateikimo diena.

Išskirtiniu atveju, kai ligoninė, slaugos namai ar panaši įstaiga specialusis rinkėjas negali patekti pas specialųjį pirmininkaujantį pareigūną, balsavimą grąžinantis pareigūnas pareigūnas gali taikyti specialias balsavimo procedūras, pvz. paveiktų specialiųjų rinkėjų.

Rinkėjams, turintiems fizinę negalią, kuriems sunku pasiekti savo balsavimo punktą, gali būti leista balsuoti lengviau pasiekiamame tos rinkimų apygardos punkte.

6. Kada rengiami vietos rinkimai?

Vietos rinkimai paprastai rengiami kas penkerius metus gegužės arba birželio mėnesį. Tikslią balsavimo dieną, kuri visose vietovėse yra ta pati, nustato Aplinkosaugos, bendruomenių ir savivaldybių departamentas. Be to, ministras nustato ne trumpesnį nei dvylikos valandų balsavimo laikotarpį nuo 7.00 iki 22.30 val.

7. Kaip organizuojami rinkimai?

Už rinkimų į kiekvieną vietos valdžios instituciją rengimą yra atsakingas vietos valdžios rinkimų komisijos pirmininkas. Rinkimų rengimo išlaidas padengia vietos valdžia.

Vietos valdžios institucijos yra suskirstytos į dvi ar daugiau vietos rinkimų teritorijų ir rinkimai vyksta atsižvelgiant į kiekvienai vietos rinkimų teritorijai priskirtų tarybos narių skaičių. 2019 m. rinkimiai bus rengiami 166 vietos rinkimų teritorijose.

8. Kandidatų iškėlimas

Kandidatų iškėlimo laikotarpis (savaitė) būna likus keturioms savaitėms iki balsavimo dienos. Asmuo gali pats save iškelti kandidatu arba gali būti iškeliamas vietos valdžios rinkėjo, registruoto toje vietovėje. Asmuo gali būti keliamas kandidatu daugiau nei vienoje vietovėje. Prie registruotos politinės partijos kandidato iškėlimo dokumento turi būti pridėta pažyma apie priklausymą politinei partijai. Jei tokia pažyma nepridedama, prieš iškėlimo laiko pabaigą reikia atlikti vieną iš šių procedūrų:

- pateikti įstatymo numatytą pareiškimą, pasirašytą 15 pritariančių registruotų vietos rinkėjų, kuris turi būti paliudytas priesaikas tvirtinančio pareigūno, taikos palaikymo pareigūno, notaro, „Garda Siochána“ nario ar registracijos institucijos pareigūno,

arba

- kandidatas ar kitas asmuo jo vardu atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkui turi palikti 100 eurų užstatą.

Kandidatūros iškėlimo dokumente kandidatas gali nurodyti priklausymą politinei partijai. Jei kandidatas nepriklauso jokiai politinei partijai, jis gali laikyti save nepartiniu ar palikti atitinkamą vietą tuščią.

Kandidatas arba jo kandidatūros siūlytojas privalo užtikrinti, kad užpildyti kandidatūros iškėlimo dokumentai rinkimų komisijos pirmininkui bus pristatyti nepasibaigus kandidatų iškėlimo rinkimuose dokumentų priėmimo laikui.

Rinkimų komisijos pirmininkas turi nuspręsti, ar kandidatūros iškėlimo dokumentas galioja, per vieną valandą nuo jo pristatymo ir gali pripažinti jį negaliojančiu, jei:

- kurio nors kandidato kandidatūros iškėlimo dokumentas netinkamai užpildytas ar pasirašytas; arba
- kandidato, kuris nėra politinės partijos narys ir kuris pasirinko būti iškeltas pritariančiųjų, kandidatūros iškėlimo dokumente nėra tinkamo pritarimo.

9. Rinkimai

Vietos valdžia gali nuspręsti, ar kiekvienam rinkėjui pateikti informacinius balsavimo pranešimus, ar ne. Tokiame pranešime nurodyta balsavimo data, laikas, rinkėjo numeris sąraše ir balsavimo punktas, kuriame rinkėjas gali balsuoti. Atsakingasis pareigūnas taip pat išsiunčia balsavimo biuletenį paštu kiekvienam rinkėjui, balsuojančiam paštu, ir pasirūpina, kad balsavimo biuleteniai būtų atvežti sergantiems ar rinkėjams su negalia, įrašytiems į specialųjį rinkėjų sąrašą (daugiau informacijos žr. 5.2 punktą).

Balsavimo vietas paskiria grafysčių, miestų arba miestų ir grafysčių tarybos Rinkimų komisijos pirmininkas kiekvienoje balsavimo vietoje įsteigia balsavimo punktus. Tam paprastai naudojamos mokyklos ar kiti viešieji pastatai. Kiekvieną balsavimo punktą balsavimo dieną prižiūri atsakingas pareigūnas ir rinkimų sekretorius. Kandidatas gali turėti savo atstovą balsavimo punkte, kuris padeda užkirsti kelią rinkimų tvarkos pažeidimams.

10. Balsavimas

Balsavimas vietos rinkimuose rengiamas pagal PR-STV sistemą (vieno perkeliamo balso proporcinį atstovavimą).

Rinkimų dieną rinkėjas, balsavimo punkte nurodęs savo vardą ir pavardę bei adresą, gauna balsavimo biuletenį. Rinkėjo gali būti paprašyta pateikti tapatybę patvirtinantį dokumentą, o to nepadarius – neleista balsuoti.

Tapatybę patvirtinantys dokumentai yra šie:

(i) pasas;

(ii) vairuotojo pažymėjimas;

(iii) darbuotojo pažymėjimas su nuotrauka;

(iv) mokslo įstaigos išduotas studento pažymėjimas su nuotrauka;

(v) kelionės dokumentas su vardu ir pavarde bei nuotrauka;

(vi) banko, taupomosios ar kredito unijos knygelė su nurodytu adresu toje rinkimų apygardoje;

(vii) viešosios tarnybos pažymėjimas;

(viii) laikinasis leidimas gyventi;

(ix) „Garda“ nacionalinio imigracijos biuro kortelė;

(x) Airijos leidimas gyventi;

arba toliau nurodyti dokumentai kartu su dokumentu, kuriame nurodytas jo turėtojo adresą toje rinkimų apygardoje.

(xi) čekių knygelė;

(xii) (čekių kortelė;

(xiii) kredito kortelė;

(xiv) gimimo liudijimas;

(xv) santuokos liudijimas.

Jei atsakingas pareigūnas sutinka su rinkėjo tapatybės patvirtinimu, balsavimo biuletenis pažymimas oficialiu antspaudu ir perduodamas rinkėjui.

Rinkėjas balsuoja uždaroje balsavimo kabinoje. Kandidatų pavardės balsavimo biuletenyje pateikiamos abėcėlės tvarka, kartu su jų nuotraukomis ir, jei nurodyta, partijos pavadinimu ir simboliu. Balsuotojas nurodo savo pasirinkimo tvarką parašydamas 1 prieš pirmojo savo pasirinkto kandidato pavardę, 2 – prieš antrojo kandidato, 3 – prieš trečiojo ir taip toliau. Tokiu būdu balsuotojas nurodo rinkimų komisijos pirmininkui perleidžiantis savo balsą antrajam kandidatui, jei pirmasis yra išrenkamas ar eliminuojamas. Ta pati tvarka taikoma antrajam pasirinkimui – balsas gali būti perleidžiamas trečiajam kandidatui ir taip toliau. Balsuotojas sulanksto savo

balsavimo biuletenį, kad nesimatytų, kaip jis pažymėtas, ir įmeta į užantspauduotą balsadėžę. Vienas asmuo rinkimuose gali balsuoti tik vieną kartą.

Asmenims, turintiems regėjimo ar fizinę negalią arba turintiems raštingumo problemų, gali padėti atsakingas pareigūnas ar lydintis asmuo. Regėjimo negalią turintys asmenys balsuoti taip pat gali naudoti balsavimo biuletenio šabloną (jį galima gauti kiekvienoje rinkimų apylinkėje). Tai prietaisai, kuriuos galima pritvirtinti prie balsavimo biuletenio, kad regėjimo negalią turintys rinkėjai galėtų balsuoti slaptai. Balsavimo biuletenio šablonas veikia kartu su nemokamu 1800 numeriu, kuriuo klausytojas informuojamas apie kandidatus eilės tvarka, atitinkančia balsavimo biuletenio šablono numerius. Nemokamas telefono numeris rinkėjams, ketinantiems pasinaudoti šablonu, suteikiamas kuo greičiau po to, kai gaunamos rinkimų kandidatų kandidatūros. Šis numeris išlieka aktyvus iki pat balsavimo dienos imtinai.

Atsakingas pareigūnas gali nurodyti suimti asmenį, įtariamą rinkimų įstatymo pažeidimu.

11. Balsų skaičiavimas

Balsų skaičiavimo tvarka

Kiekvienos vietos valdžios rinkimų balsadėžės gabenamos į pagrindinę balsų skaičiavimo vietą. Kandidatų atstovams leidžiama būti balsų skaičiavimo vietoje ir stebėti skaičiavimo procesą. Prieš pradedant skaičiuoti balsus, stebint kandidatų atstovams yra atidaromi balsavimo paštu ir specialiojo balsavimo vokai ir balsavimo biuleteniai yra sujungiami su kitais vietos valdžios rinkimų biuleteniais.

Skaičiavimas pradedamas kitą dieną po balsavimo, 9.00 valandą. Kiekvieną balsadėžę atidaro ir balsavimo biuletenių skaičių su pateiktais rinkimų rezultatais sutikrina kiekvienas atsakingas pareigūnas. Tuomet balsavimo biuleteniai yra gerai sumaišomi ir surūšiuojami pagal kiekvienam kandidatui priskirtą pirmenybę, o negaliojantys biuleteniai atmetami.

Kvota

Kvota yra mažiausias balsų skaičius, užtikrinantis kandidato išrinkimą. Ji nustatoma visų galiojančių biuletenių skaičių padalijant iš vienetu didesnio nei vietų, į kurias renkama, skaičiaus ir prie gauto rezultato pridėjus vieną. Taigi jei yra 40 000 galiojančių biuletenių, o renkama 4 vietas, kvota sudarys 8 001. Matoma, kad šiame pavyzdyje kvotą surinkti gali tik keturi kandidatai (išrenkamų kandidatų skaičius).

Perteklinių balsų perleidimas

Baigus pirmąjį skaičiavimą, visi kandidatai, surinkę daugiau balsų nei nustatyta kvota, laikomi išrinktais. Jei kandidatas surenka daugiau balsų nei nustatyta kvota, pertekliniai balsai proporciniu būdu perleidžiami likusiems kandidatams, kaip aprašyta žemiau. Jei kandidato surinkti balsai yra pirmieji pagal pirmenybės sistemą, tuomet jo ar jos biuleteniai suskirstomi į atskiras dalis pagal juose nurodytą pirmenybę. Atskirą dalį sudaro neperleidžiami balsavimo biuleteniai (kuriuose nenurodyta galiojanti tolesnė pirmenybė). Jei perteklius yra lygus ar didesnis nei perleidžiamų balsų skaičius, kiekvienas likęs kandidatas gaus visus atitinkamos perleidžiamų biuletenių dalies balsus. Jei perteklius mažesnis už perleidžiamų balsų skaičių, kiekvienas likęs kandidatas gaus atitinkamos perleidžiamų biuletenių dalies balsų skaičių, kuris apskaičiuojamas taip: -

$$\frac{\text{Perteklius x dokumentų skaičius siuntoje}}{\text{Bendras perduodamų dokumentų skaičius}}$$

Jei susidaro perleistų biuletenių perteklius, tikrinami tik paskutinės tam kandidatui perleistų balsų dalies biuleteniai ir ši dalis traktuojama taip pat kaip pirmieji pirmenybių sistemoje nurodyti balsai. Jei kvotą viršija du ar daugiau kandidatų, pirmiausia paskirstomas didesnis perteklius.

Kandidato eliminavimas

Jei joks kandidatas nesurenka balsų pertekliaus arba perteklius yra nepakankamas, kad būtų išrinktas vienas iš likusių kandidatų arba kad iš esmės paveiktų skaičiavimo eigą, mažiausiai iš likusių kandidatų balsų surinkęs kandidatas yra eliminuojamas, o jo

ar jos biuleteniai yra perleidžiami likusiems kandidatams pagal juose nurodytą pirmenybę. Jei balsavimo biuletenis yra perleidžiamas, o jame nurodytas antras kandidatas jau yra išrinktas arba eliminuotas, balsas perleidžiamas trečiajam kandidatui ir taip toliau.

Balsų skaičiavimo pabaiga

Skaičiuojama tol, kol užpildomos visos vietos. Jei likusių neužpildytų vietų skaičius yra lygus likusių dalyvaujančių kandidatų skaičiui, šie likę kandidatai yra laikomi išrinktais nepasiekę kvotos.

Perskaičiavimas

Rinkimų komisijos pirmininkas gali bet kuriame skaičiavimo etape perskaičiuoti visus ar kai kuriuos balsavimo biuletenius. Kandidatas ar jo atstovas rinkimuose turi teisę paprašyti perskaičiuoti tam tikro etapo balsus arba perskaičiuoti visas balsavimo biuletenių dalis. Perskaičiuojant biuletenius, jų tvarka neturi būti suardyta. Jei pastebima reikšminga klaida, biuleteniai turi būti iš naujo skaičiuojami nuo tos vietos, kurioje padaryta klaida.

12. Rinkimų rezultatai

Kai skaičiavimas baigiamas, rinkimų komisijos pirmininkas paskelbia ir viešai praneša apie rinkimų rezultatus bei pateikia išrinktų narių pavardes atitinkamai vietos valdžios institucijai.

Jei kandidatas išrenkamas nariu daugiau nei vienoje rinkimų vietovėje, jis privalo per tris dienas nuo viešo rezultatų paskelbimo pranešti, kuriai vietovei atstovaus. Dėl to atsiradusios laisvos vietos laikomos nenumatytomis laisvomis vietomis.

13. Pareiškimas teismui

Bet kuris vyresnis nei 18 metų asmuo gali užginčyti rinkimų rezultatus pateikdamas pareiškimą apygardos teismui per 28 dienas nuo rinkimų rezultatų paskelbimo. Rinkimų rezultatai gali būti ginčijami remiantis kvalifikacijos stoka, rinkimų tvarkos trikdymu ar kliudymu ar kitokiomis kliūtimis, klaidomis ar pažeidimais. Nagrinėdamas pareiškimą dėl rinkimų apygardos teismas turi nustatyti teisingus rinkimų rezultatus ir gali nurodyti perskaičiuoti balsus. Teismas gali paskelbti visus ar dalį rinkimų rezultatų toje rinkimų apygardoje negaliojančiais, tokiu atveju bus rengiami nauji rinkimai laisvoms vietoms užpildyti.

14. Pirmininkas / meras

Vietos valdžia arba municipalinių apygardų nariai (šiuo atveju nuo 2019 m. vietos valdžios rinkimų) kiekvieno metinio susirinkimo metu iš valdžios arba municipalinės valdžios narių išrenka Pirmininką arba Cathaoirleach (tam tikrais atvejais apibrėžiamas kaip meras arba lordas meras). Pirmininkas vadovauja visiems tarybos arba municipaliteto narių susirinkimams.

15. Atsitiktinės laisvos vietos

Atsitiktines laisvas vietas vietos valdžios institucijose užima tos valdžios institucijos paskirti nariai. Paskirtas narys iki kitų rinkimų dirba tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir išrinktieji tarybos nariai.

16. Išlaidos ir parama

Vietos rinkimų įstatymas (Gaunamos paramos ir išlaidų atskleidimas), 1999 m. nustato teisinius reikalavimus paramos politikams priėmimo ir išlaidų rinkimams reikalavimus, kurie taikomi vietos valdžios institucijų nariams, politinėms partijoms, trečiosioms šalims ir vietos rinkimuose dalyvaujantiems kandidatams.

Išlaidos

Pirmą kartą 2009 m. nustatytas išlaidų limitas buvo peržiūrėtas Vietos valdžios reformos įstatyme, 2014 m. Limitas priklauso nuo vietos rinkimų teritorijos gyventojų skaičiaus.

Vietos rinkimų teritorija	Kandidato išlaidų limitas
Daugiau nei 35 000 gyventojų	€15,350
Nuo 18 001 iki 35 000 gyventojų	€13,600
18 000 arba mažiau gyventojų	€11,500

Tariama, kad politinės partijos iškelti kandidatai automatiškai skiria 10 % išlaidų limito partijos nacionaliniam atstovui. Pavyzdžiui, manoma, kad partijos kandidatas, kuriam nustatytas 15 350 EUR limitas, automatiškai skiria 1 535 EUR naudoti partijos reikmėms. Todėl jam bus taikomas 13 815 EUR limitas. 10 % dalį galima didinti arba mažinti raštišku kandidato ir nacionalinio atstovo susitarimu.

Apie išlaidas rinkimams, patirtas ikirinkiminiu laikotarpiu, reikia pateikti ataskaitą atitinkamai vietos valdžios institucijai ir šios išlaidos turi būti mažesnės nei nustatytas limitas. Išlaidų laikotarpio pradžios data nustatoma Ministro įsakymu prieš rinkimus ir turi prasidėti 50–60 dienų iki rinkimų dienos. Kiekvienas kandidatas per 90 dienų nuo balsavimo dienos privalo pateikti išlaidų ataskaitą.

Parama

Didžiausia suma, kurią vietos valdžios institucijos narys arba vietos valdžios rinkimų kandidatas gali priimti tais pačiais kalendoriniais metais iš to paties šaltinio yra 1 000 EUR. Išsamią paramos, kuri viršija 600 EUR, informaciją privaloma nurodyti vietos valdžios institucijai pateikiamoje ataskaitoje. Kandidatas arba vietos valdžios

institucijos narys, gaunantis 100 EUR viršijančią finansinę paramą, privalo finansų įstaigoje atsidaryti ir turėti politinės paramos sąskaitą.

Tam tikra parama draudžiama. Draudžiama priimti didesnę nei 100 EUR paramą iš anoniminių šaltinių. Be to, draudžiama priimti didesnę nei 200 EUR paramą grynaisiais pinigais. Didesnę nei 200 EUR paramą teikiančioms įmonėms taikomos specialios taisyklės – paramos teikėjas ir jo įstatai turi būti registruoti viešųjų įstaigų komisijoje, be to, reikia pateikti dokumentą, kad paramą patvirtino įmonės vadovas.

17. Vietos rinkimų teisė

Vietos rinkimuose taikomą teisę apibrėžia šios pagrindinės teisės normos su pakeitimais:

- Local Elections (Petitions and Disqualifications) Act 1974
- Electoral Act 1992
- Local Elections Regulations 1995
- Electoral Act 1997
- Local Government Act 1998
- Local Elections (Disclosure of Donations and Expenditure) Act 1999
- Local Government Act 2001
- Local Government Reform Act 2014
- Electoral Reform Act 2022

Jų galima įsigyti Vyriausybės leidiniuose, Viešųjų darbų biure, Jonathan Swift Street, Trim, Meath, arba peržiūrėti svetainėje www.irishstatutebook.ie.

18. Kiti lankstinukai

Kiti šios serijos lankstinukai, kuriuos galite rasti departamento svetainėje (www.environ.ie):

- How the President is Elected (Kaip renkamas prezidentas)

- How the Dáil (House of Representatives) is Elected (Kaip renkami „Dáil“ (Atstovų rūmai))
- How the Seanad (Senate) is Elected (Kaip renkamas „Seanad“ (Senatas))
- European Parliament: How Ireland’s MEPs are Elected (Europos Parlamentas: Kaip renkami Europos Parlamento nariai Airijoje)
- The Referendum in Ireland (Referendumas Airijoje)
- The Register of Electors (Rinkėjų sąrašas)
- Information for Voters with Disabilities (Informacija rinkėjams su negalia)

BŪSTO, VIETOS VALDŽIOS IR PAVELDO DEPARTAMENTAS

2023 m. gegužė

gov.ie/housing

Būsto, vietos valdžios ir paveldo departamentas

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland